

Novruz xalqımızın ən öziz bayramlarından biridir. Novruza bayramlar bayramı da deyirlər. Novruz qarlı-covğunlu qışın başa çatdığı, öz yerini güllü-çiçəkli bahara verdiyi gündür. Bu bayramın astroloji əsasları da vardır. Novruzda həm də il təzələnir, insanlar yeni ilə qədəm qoymuş olurlar. Bu dəyişmə və yeniləşmə bir çox xalqların və ölkələrin həyatında bu gün də rəsmi qaydadadır. *Novruz daim özü ilə bol-bol sevinc, ruzi-bərəkət gətirir. Novruz həm də insanların arzu və diləklərini gerçəkləşdirən bayramdır! Xalqımızın inancına görə belədir.*

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqımızın ən ülvə və müqəddəs arzusunu həyata keçirərək artıq beşinci ildir ki, Novruzunu daha möhtəşəm və daha fərhəli bayram etməyimizə şərait yaratdı.

Məhz onun "dəmir yumruğu"u, Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirdiyi möcizəvi bərpa, quruculuq və Böyük qayıdış prosesi sayəsində işğaldan azad edilərək dövlət suverenliyimizin bərpa olunduğu bu ərazilərdə alovlanan Novruz tonqallarının sayı hər il daha da artır.

Xalqımızın həqiqi rəhbəri Ulu Öndər Heydər Əliyevdən ayrı düşməsi, torpaqlarımızın erməni işğalına məruz qalması təkcə otuzillik həsrətə, məşəqqət və iztirablara səbəb olmadı.

Vandalların murdar ləpirlərinin dəydiyi yerlərdə Novruz tonqalları da söndürüldü!

*Əvəzində evlərimiz, meşə və bağlarımız qırılıb yandırıldı, gözəl Qarabağımız bay-
quşların uladıqları xarabalıqlara çevrildi.*

Halbuki əsrlər boyu Azərbaycanın hər yerində olduğu kimi, bu bölgədə də Novruz xüsusi hazırlıqlar, böyük sevinc və toy-bayramla qeyd edilirdi...

Evlər təmizlənilib ağardılar, xalça-palaz çırpılıb günə verilər, mərhələlər üzrə Novruz hazırlıqları görülürdü.

Təndirlər qalanar, südlü, şirin fətiirlər bişirilər, saclar qurularaq üzərində bayram qovurğası qovrulardı.

Novruzqabağı hər yaş qrupundan olanların görəcəkləri işlərin qeyri-rəsmi bölgüsü olardı.

Böyüklərin öz qayğıları vardı:

* Ailənin "ehtiyat fondu"ndan səxavətlə pul ayırmaqla bayram bazarlığı edilirdi.

* Xonça tutub içərisini quru meyvə və şirniyyatla doldururdular.

* Çorşənbə axşamlarında plov bişirilməsi üçün lazımı tədarüklər görürdülər.

* Qırmızı yumurta boyaydılar, boşqablarla səməni göyərtdirdilər.

* Şamlar alıb bayram gecəsinə hazırlayırdılar.

* Uşaqlara, qocalara, doğma və qohumlara vermək üçün hədiyyələr tədarük olunardı.

Uşaqların, yeniyetmə və cavanların da öz işləri olardı:

* Çorşənbə axşamları və bayram günü tonqalda yandırmaq üçün çırp-çırpı yığardılar.

* Oğlanlar "torba atmağa", qızlar isə "qapı pusmağa" hazırlıq görürdülər.

* Bayram mahnıları və oyunları öyrənib ifa edirdilər.

* Küsülüləri barışdırmağa hazırlaşdılar.

Novruza hazırlıq və bayram dövründə hər tərəf tozdan, palçıqdan təmizlənər, insanların ürəkləri isə kindon-küdrətdən!

Həmişə bir-birinə xoş söz deyib, xoş arzularını, dualarını çatdırırdı.

Torpaqların erməni vandalları tərəfindən işğaldan sonra Qarabağda Novruza, torpaqların işğal olunduğu ərazilərdə Novruz hazırlıqlarına və xalqımızın bu sahədəki qədim, gözəl adət-ənənələrinə də son qoyuldu.

Əvəzində Azərbaycan xalqının əli ilə yaradılanları, tikilib-qurulanları məhv etmək üçün düşmən tonqalları qalanmağa başladı.

İşğal olunmuş torpaqlardan zorla çıxarılan məcburi köçkünlər özləri ilə götürülməsi mümkün olanları götürdülər...

Abad və yaşayış üçün hər şəraiti olan evlər, həyətlərdəki meyvə ağacları, çörək bişirmək üçün təndirlər, bir çox hallarda məbellər və iriqabartılı əşyalar düşməyə qənimət qaldı.

Başqa çarələri yox idi.

Çünki nə vaxtları vardı, nə də o qədər yükü daşımağa məşinləri.

Amma milli-mənəvi dəyərləri, adət-ənənələrini unutmadılar!

Normal yaşayış üçün heç bir şəraiti olmayan çadır şəhərciklərində yerləşənlər çox oldu.

Yaxın ətrafdakı rayon mərkəzlərinə, yaxın-uzaq qohumlarının, dostlarının yaşadığı kəndlərə və evlərə pənah aparırlar, qeyri-yasayış tikililərində qərar tutanlar da oldu.

İctimai binalarda, yataqxanalarda, sanatoriyalarda bir xeyli insan yerləşdi.

Həmişə beynəlxalq hüquqa, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin təzliklə yerinə yetiriləcəyinə, yaman günün ömrünün az olacağına inanırdı!

HEYHAT!

* Sən demə, beynəlxalq hüquq da boş şeymiş!

* Sən demə, BMT də dişsiz bir qurum imiş!

* Sən demə, ATƏT-in Minsk qrupu da baş aldatmaq, işğalı əbədləşdirmək üçün qurulan bir oyunbazlıq imiş!

Odur ki, bu ədalətsizlik, bu məşəqqətli məcburi köçkün həyatı otuz ildə davam etdi!

* İnsanların bir çoxu insan kimi, normal həyat sürə bilmədilər.

* İnsanlar işsiz qalıb ehtiyac içində yaşadılar, dövlətin verdiyi yardıma qane olmaq məcburiyyətində qaldılar.

Yalnız yeni yaşayış kompleksləri və qaçqın şəhərcikləri tikiləndən və orada məskunlaşandan sonra normal həyata qayıtdılar.

Elə il oldu ki, nə Novruzunu bayram edə bildilər, nə də əllərini bayram tonqallarında isitdilər!

Nə qovurğa qovurdular, nə də şəkərbura, paxlava bişirdilər!

Amma dözdülər, bildilər ki, yaman günün ömrü az olur!

Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Prezident İlham Əliyevin doğma torpaqlara qaytarılacaqları ilə bağlı verdikləri vədlərə inandılar!

İnadılar ki, məqam düşən kimi doğma torpaqlarına geri dönəcəklər!

Onları yaşadan, hər bir çətinliyə dözümlü edən də məhz bu inamları oldu!

Şəhər mərkəzlərindəki yataqxana binalarının həyətlərində Novruz tonqalı qalaya bilməsələr də, evlərində səməni göyərdilər, mer-meyvədən xonça tutdular, körpələrin, uşaqların bu əziz bayramı unutmalarına yol vermədilər.

Bax beləcə ömrə yazılacaq çətin olan əzəbli məcburi köçkün illəri birtəhər yola verildi.

* Nəhayət, qisas günü gəlib çatdı!

* Nəhayət, 44 günlük Zəfər müharibəsi başladı!

* Nəhayət, "dəmir yumruğu" işə düşdü!

44 gündə bütün ağır-acları son qoyuldu! 44 gündə otuzillik zülmün qisası artıqlaması ilə alındı!

44 gündə müqəddəs torpaqlar murdar xislətlilərdən təmizləndikləri paklığına qaytarıldı!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev vadini şərafətli yerinə yetirdi!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev işğal altındakı torpaqları əsl sahiblərinə qaytardı!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev qədim Azərbaycan torpaqlarına Novruzunu, milli-mənəvi dəyərlərimizi də qaytardı!

Zəfər müharibəsinin ən yüksək zirvəsi sayılan Şuşaya, bütövlükdə külli Qarabağa və Şərqi Zəngəzura da Novruz tonqalını və Novruz ənənələrini cənab İlham Əliyev qaytardı!

Otuzillik həsrətdən sonra ailə üzvləri ilə birlikdə Cıdır düzündə nəhəng Novruz tonqalı alovlandırıldı!

* Bu tonqalın işığını İrəvandan baxanlar da gördülər!

* Bu tonqalın alovu düşmənin gözlərini kor etdi!

* Bu tonqalın söləsi dünyanın hər yerindən göründü!

Dostlar sevinildilər, düşmənlər yanıb qovruldu!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev tonqalın yanında oturaraq armudu stokanda pürəngi çay içib Novruzun rəmzlərindən sayılan şəkərbura, paxlava yedi!

Ağlı şirinliyi ilə!

Düşməni gözdağı verməklə!

Sonrakı illərdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdən Prezident İlham Əliyevin yandırdığı tonqaldan alov, işıq və istilik alan yüzrlər tonqal qalandı!

Hər il onların sayı durmadan artdı!

Artıq minlərlə keçmiş məcburi köçkün geriye dönərək dövlətin onlar üçün yeni saldıq smart tipli yaşayış məntəqələrinə, hər cür şəraiti olan rahat mənzillərə və evlərə köçmüşlər.

Çırağınız işıqlı, ocağınız isti, süfrəniz ruzili və bəxətkətli olsun...

Xalqımızın Novruz alqışlarındandır!

Novruz alqışlarının ən çox edildiyi insan Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevdir!

Hər bir keçmiş məcburi köçkün dövlətin verdiyi mənzilin və evin qapısını açanda, süfrəyə oturanda, bayram aşına əl uzadanda, habelə Novruz tonqalının üstündən hoppanaraq Novruz təamlarından dadanda ona yenidən doğma yurdda bu xoşbəxtliyi qismət edən Prezident İlham Əliyevə dua edərək səmimi minnətdarlığını bildirir.

Bu gün növbəti Novruz bayramına aparan Od çorşənbəsidir.

Növbəti köç karvanları Cəbrayıl, Şuşaya, Xocalıya, Balılcaya və Ağdərəyə getdi. Deməli, Novruz tonqallarının sayı yenə də artdı...

Arta-arta da davam edəcəkdir!

Bu tonqallar həm də qabiliyyət nişanəsidir!

Düşməni məhv edərək torpaqlarını azad edən qəhrəman Azərbaycan xalqının qələbə tonqallarıdır!

Bu tonqallar həm də birliyimizin, iqtisadi imkanlarımızın, qurub-yaratmaq istəyimizin göstəricisidir.

Azərbaycan təkbaşına, heç kimdən kömək və yardım ummadan, gözləmədən xarabalıqlar üzərində yeni şəhərlər, kəndlər və qəsəbələr salır, Böyük qayıdış proqramını görməmiş sürətlə icra edir!

Bu tonqallar xalqımızın tükmənəz Vətən sevgisinin alov şəklində təzahürüdür.

Üzərimizə odla gələn düşməni odda yandıraraq qisasımızı döyüş meydanında aldığımız!

Bu tonqallar həm də Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrində həmin torpaqlarda şəhid olanların ruhlarına bir təsəllidir!

Bu tonqallar həm də hamıya və hər kəsə bir daha sübut edir ki, Qarabağ Azərbaycandır və daim belə olacaqdır!

Bəxtiyar SADIQOV

